

med at vælge Lærerne. Der blev ogsaa ansøgt, at de Kræfter, som vare nødvendige for at træffe et gunstigt Valg, fandtes ikke i Amtsraadene. — Jeg vil dog spørge, findes ikke de samme Kræfter der, som nu have a le n e denne Underviisningsret, idetmindste for en Deel af Embederne? I Amtsraadene ere jo baade Provsten og Amtmanden tilstede og kunne gjøre sig gjældende endogsaa med deres Stemme. Jeg finder altsaa, at der i disse Grunde, som jeg har omtalt, ikke er Noget, der burde tilraade, at Lovforslaget ikke nyder Fremme. Vi ere jo desuden ifærd med at give de kommunale Raad en ny Mand, at bringe nye Kræfter derind; skulde vi da ikke troe, at netop disse nye Kræfter maatte staae i bedre Harmonie med det, som nu af Folket ansees for det Rigtige og Gode i denne Sag, og skulle vi da ikke dobbelt ønske, at disse kommunale Raad kunde faae Indflydelse paa selve Valget af dem, der skulle opdrage Ungdommen? Men, som sagt, da Formandens Erindring er given, saa skal jeg ikke udbrede mig videre derom. — Naar man forøvrigt har bemærket, at dette Forslag var saa overordentlig uheldigt, og at man vilde være mere radical i flere Retninger, saa beklager jeg blot, at man altid lader det blive ved Løfter og Udtalelser, men aldrig kommer med disse Forslag, at man kaster Brag paa Alt, hvad der bydes, for dog at hjælpe os et lidet Skridt fremad, men altid bliver tilbage med sin egen Blisdom, eller ogsaa kommer frem med den i saa vidtgaaende og store Forslag, at man forud veed, at det er umuligt, at kunne sætte dem igjennem under den nærværende Tingenes Tilstand.

Tilfærd: Den ærede Forslagsstiller har sagt Rigsdagen, at Hensigten med hans Lovforslag var at bringe Almueffolevæsenet under en mere umiddelbar Indflydelse af Com-

munerne, Communerne i deres to Stadier, den umiddelbare Commune og, om jeg saa maa kalde den, den højere Commune. Det staaer end til os her at drøfte, hvorvidt hans Forslag er skiftet til at naae dette Formaal. Spørgsmaalet, som skal bringe os til at forkaste eller fremme det, er: Ønske vi, at Almueffolevæsenet skal ordnes efter Principer af denne Art, eller ønske vi det ikke? og ved Siden deraf: Vilde denne begyndende Ordning af Almueffolevæsenet lægge en Hindring i veien for den mere almindelige Ordning af dette Skolevæsen eller ikke? Det, troer jeg, ere de eneste Gjenstande, som kunne foreligge her til Behandling og som vi ere berettigede til at gaae ind paa. Det ærede Medlem fra Frederiksborg (Ostermann) mener, at vi ikke her skulle omhandle Principerne, saafremt vi ikke finde dem i Kjød og Blod; jeg antager, han meente, at vi ikke skulle omhandle Principerne, medmindre vi haabe, at kunne skaffe dem ind i Kjød og Blod; thi vore Forhandlinger her angaae jo ikke Noget, som er Kjød og Blod, men Noget, som vi vente skal blive Kjød og Blod, og de gaae navnlig ud paa, om vi kunne gjøre vore Principer anvendelige i det daglige Liv, til dagligt Brug. Det, troer jeg, maa have været hans Mening; det skal forundre mig, om han kan have havt en anden med de Ord, han udtalte (Ostermann: Maa jeg bede om Ordet?). Spørgsmaalet er altsaa hovedsageligt, om Rigsdagen kan ønske, at Almueffolevæsenet bliver bragt under en større Indflydelse af Communerne, om Rigsdagen kan ønske, at der i de to Henseender, som Forslagsstilleren har havt for Øie, tilvejebringes en større Interesse hos Befolkningen for Almueffolevæsenet, og om den derved vil imødekomme det almindelige Ønske, gennem Almueffolevæsenet at skaffe større Oplysning. Jeg forstod den ærede Forslagsstillers Udtalelser derhen (Frelund: Ja).